

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

III. Multiplex genus praedictionum per verba.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

& sincerum pectus adhibeat, Christum, Christique dispensationem tam luculentis agnosceret expressam monumentis, ut finem Legis & Prophetarum Christum esse, & Vetus Testamentum formam esse & apparatus Novi fateri cogatur. Hinc illud vetustiorum Ebraeorum: כל מה שזכר בתורה בנביאים ובכתובים רומים אל החכמה. *Omnia quae sive in Lege, Prophetis, & Hagiographis, indicant Sapientiam; hoc est Christum.* Nam si petitis à Mosaico Pentateucho initiis per universa prisca Fœderis volumina lectio decurrat, prænuntiatus uno concentu reperietur Christus; homo videlicet quidam eximius & divinus, imo & ipse Deus, de nova Legi condenda, humani generis moribus in melius reformandis, ejusdemque eluendis noxis, ac salute demum hominibus comparanda à Deo legatus. Quapropter cum apud Agrippam regem, & Berenicen, & Festum Præsidentem causam ex vinculis diceret Paulus, hac præcipue testificatione crimen à se removebat: *Auxilio enim adjutus Dei usque in hodiernam diem sto, testificans minori atque majori, nihil extra dicens quam ea quae Propheta locuti sunt futura esse & Moyses, si passibilis Christus, si primus ex resurrectione mortuorum, lumen annuntiaturus est populo & gentibus.* Hac doctrina Romanos imbuebat, cum ad eos talia scriberet: *Finis enim Legis Christus, ad justitiam omni credenti.* Item apud Cornelium Centurionem de Christo sic differebat Petrus: *Huic omnes Prophetae testimonium perhibent, remissionem peccatorum accipere per nomen ejus omnes qui credunt in eum.* Non alio sapius usos argumento Apostolos & Evangelistas reperimus, quam quod sacrorum Vatum oracula subministrabant: ut quemadmodum in Novo Testamento complebatur Vetus, ita Veteri Novum confirmaretur.

Act. 16, 22, 23,

Rom. 13. 4.

Act. 10. 43.

Duplex prædictionum genus, per signa & per verba.

II. Duplex autem in Veteris Instrumenti libris apparet prædictionum genus, ab antiquis Interpretibus optime agnitus utrumque & distinctum; alterum expressum verbis; signis alterum ac simulacris adumbratum; pro more per Orientem jam inde à vetustissimis temporibus usitatissimo, ac inrer Judæos præcipue, quibus cogitationes, sive ad futura, sive ad præsentia, sive ad præterita pertineant, formis ac figuris significare solenne est. Hujus generis fuit Abiæ Silonitæ vaticinium, cum pallii novi, in duodecim partes scissi, decem segmina colligere Jeroboamum jussit, hac imagine Salomonici regni scissuram præsignificans, cujus decem tribus sub hujus imperium erant olim concessuræ. Sic Jeremias per subligaculum lineum in Euphrate putrefactum, Hierosolymæ, Judæorumque superbiam depressum iri portendit. Eidem per agri Anathothici emtionem præmonstravit Deus futurum, ut postliminio in patriam Babylone reversi olim Judæi novas agrorum emtiones venditiones contraherent, haud secus quam antea facere consueverant. Imminentes Judæis calamitates per capillorum & barbæ suæ rasuram, Dei jussu, præmonstrat Ezechiel. Scortum ducere jubetur Osée, ex eoque procreare liberos, atque ea ipsis imponere nomina, quibus futurorum inerant indicia. Rationem moris hujus dat Hieronymus: *Fuit Scriptura divina, non solum auribus doceri populum, sed & oculis. Magis enim mente retinetur quod visit, quam quod auditu ad animum pervenit.* Utroque modo Christus Jesus Discipulos suos præceptis instruebat: *Dominus, ac Redemptor noster, inquit Gregorius Papa, per Evangelium suum aliquando verbis, aliquando rebus loquitur.* Præclare id argumentum Paulus in priore ad Corinthios Epistola profecutus est, cum diceret Ebraeos *in Moysè baptizatos esse in nube & in mari, & omnes eandem escam spiritalem manducasse, & omnes eundem potum spiritalem bibisse, bibisse autem de spiritali consequente eos petra, petram autem fuisse Christum.* Tum addit: *Hac autem in figura facta sunt nostri, ut non simus concupiscentes malorum, sicut & illi concupierunt.* Et deinde: *Hac autem in figura contingebant illis; scripta sunt autem ad correptionem nostram, in quos fines seculorum devenerunt.* Nobilissimum præterea, & observatione dignissimum exemplum in duobus Abrahami filiis constituit, quorum alter ex libera, insigni Dei beneficio, post iteratas pollicitationes natus erat, alter ex ancilla fuerat prognatus. Hos Testamenti utriusque Veteris & Novi figuram gerere docet Paulus: *Unum quidem in monte Sina in servitutem generans, quæ est Agar; Sina enim mons est in Arabia, qui conjunctus est ei quæ nunc est Jerusalem, & servit cum filiis suis. Illa autem quæ sursum est Jerusalem, libera est, quæ mater est nostra.* Deinde subjicit: *Nos autem, fratres, secundum Isaac promissionis filii sumus. Sed quomodo tunc is, qui secundum carnem natus fuerat, persequabatur eum qui secundum spiritum, ita & nunc.* Idem alibi festos dies, neomenias, sabbatha, totamque adeo Legem, futurorum bonorum umbram esse docet; quorum cultui deditos circumcisos, exemplari & umbræ cælestium deservire; crassos nempe & pingues Judæos, literam confectantes, obviam videlicet & apertam horum significationem; spiritum vero negligentes, intimam nempe significationem & reconditam, quam veri, & ex animo, intimisque sensibus Judæi, & corde circumcisi persequuntur.

Ezech. 1. 1, & seq. Osée 1. 1, & seq. Hier. in Jerem. 19.

Gregor. M. Hom. 31. in Evang. 1. Cor. 10. 2, & seq.

Gal. 4. 22, & seq.

Col. 2. 17. Ebr. 10. 1, & 8. 1.

Multiplex

III. Quæ verbis autem continentur Prophetiæ, vel nudam habent ac simplicem significationem,

significationem, vel obscuram ac multiplicem. Prioris generis est celebre Danielis de Christi interitu prædictum. Tale & illud Osee: *Dies multos scædunt filii Israel sine rege, & sine principe, & sine sacrificio, & sine altari, & sine Ephod, & sine Theraphim.* Occulta inest & implicata venturorum prædictio istis Itæ: *Et dixit Dominus ad me: Sume tibi librum grandem, & scribe in eo stilo hominis: Velociter spolia detrahe, cito prædare.* Et his quoque ejusdem Prophetæ: *Habitabit lupus cum agno, & pardus cum budo accubabit: vitulus, & leo, & ovus simul morabuntur, & puer parvulus minabit eos: vitulus & ursus pascentur; simul requiescent catuli eorum: & leo quasi bos comedet paleas.* Hanc quam proponimus Prophetiarum divisionem manifeste amplectitur Origenes libro primo contra Cellsum: *λεκτόν οὐδ' ἄλλοδ' ἢ πολλοὶ περὶ τῆς πανσόφου προφητείας λέγουσιν ὡς περὶ γρηθῶν, οἱ μὲρ δὲ ἀνιγμμάτων, οἱ δὲ δὲ ἀλλοροίας, ἢ ἀλλο ἔπος, πῆς δὲ κ' ἀπολεξεί.* Primo igitur dicendum est, multos Prophetas res ad Christum pertinentes omnibus modis prædixisse; alios quidem per ænigmata, quosdam per allegoriam, vel alio modo; nonnullos etiam apertis verbis. Ænigmata interpretor signa; allegorias vero vaticinia, quibus multiplex subest significatio. Sed de variis hinc prædictionum generibus uberius infra tractabimus. Nunc id tantum Lector admonendus est, in his testimoniis geminam significationem, manifestam aliam, aliam latentem complexis, tenendam hanc esse regulam, ut quotiescumque sensus obvius & ex orationis contextu efflorescens, præ se fert absurdum aliquid, vel Legi divinæ, aut Scripturæ sacre repugnans, tum insuperhabeatur & spernatur ille sensus, nec in cortice Lector hæreat, sed reconditam sententiam enucleet, & evolvat.

IV. Minime vero probare possum Hugonis Grotii, viri de sacris literis cæroquin egregie meriti, sententiam, qui Matthæi locum quemdam interpretans, pertinentes ad Christum prædictiones, non aliquas, quod pateremur, sed univerſas, primum quemdam & proprium ac proximum sensum, ad historiam ejus temporis, quo proferebantur, referendum docet, secundarium vero & mysticum ac allegoricum & remotum, ad Christum. Hoc, inquam, in multis verum esse fatemur, velut in illa prædictione Jeremiæ: *Vox in excelsis audita est lamentationis, luctus, & stertus Rachel plorantis filios suos, & nolentis consolari super eos, quia non sunt:* quibus & calamitates hoc tempore Bethlehemitis à Babyloniis illatæ significantur primum, deinde & aliæ ab Herode inferendæ prænuntiantur. Hujusmodi & illud est, *Ego ero ei in patrem, & ipse erit mihi in filium:* quod de Salomone prædictum à Deo per Nathanem, ad Christum sine hæſitatione refert Paulus in Epistola ad Ebræos. Aliud quoque nobis exemplum suppeditat Hieronymus: *Hic est mos Scripturæ sanctæ, inquit, ut futurorum veritatem præmittat in typis, juxta illud quod de Domino Salvatore in septuagesimo primo Psalmo dicitur, qui prænotatur Salomonis, & omnia quæ de eo dicuntur, Salomoni non valent convenire. Nec enim permansit ille cum Sole, & ante Lunam generationis generationum, neque dominatus est à mari usque ad mare, & à flumine usque ad terminos orbis terrarum, nec omnes gentes servierunt ei, neque ante Solem permansit nomen ejus, nec benedictæ sunt in ipso omnes tribus terre, neque omnes gentes magnificaverunt eum. Ex parte autem, & quasi in umbra, & imagine veritatis in Salomone præmissa sunt, ut in Domino Salvatore perfectius implerentur.* Verum alia esse pertendo Prophetarum oracula, quæ Christum mere respiciant, ad ea vero quibus edita sunt tempora, nulla quantumvis coacta ac violenta expositione queant detorqueri: cujusmodi sunt prædictiones, Jacobi Patriarchæ de abrogando sceptro Juda, cum venerit Christus, & Danielis de Christi adventu post hebdomades septuaginta. Tale est & illud Zachariæ: *Et appenderunt mercedem meam triginta argenteos.* Et dixit Dominus ad me: *Proſice illud ad statuarium, decorum pretium, quo appretiatum sum ab eis. Et tuli triginta argenteos, & projecì illos in domum Domini ad statuarium.* Inusitata illa Prophetarum acta, quæ Dei jussu fiunt, futurorum fere signa esse constat ex allatis paulo superius exemplis. Hujusmodi esse & hoc Zachariæ certum est: cui ecquodnam aliud contigerit πῆρομα, quam cum à Juda Christus venditus est, comminisci Grotium non posse puto. Simile est & istud ejusdem: *Exulta satis, filia Sion; jubila, filia Jerusalem: Ecce rex tuus veniet tibi justus & Salvator: ipse pauper & ascendens super asinam & super pullum filium asinae.* Ostendat Grotius regem aliquem Juda, justum, Salvatorem, pauperem, asina vectum, pullo subsequente, Hierosolymam inisse, non repugnabo. Simile & illud Davidis: *Et dederunt in escam meam fel, & in siti mea potaverunt me aceto.* Dicat Grotius ecquando felle paltus fuerit David, vel acetum biberit. Clarissimum vero præ reliquis istud ejusdem: *Foderunt manus meas & pedes meos, dinumeraverunt omnia ossa mea. Ipsi vero consideraverunt, & inspexerunt me: dividerunt sibi vestimenta mea, & super vestem meam miserunt sortem.* Quæ quem locum obtinere possint in historia Davidis, non intelligo. Scio hæc commentitiis quibusdam allegoriis obtundere conatum esse olim Theodorum Mopsuestenum, sed vanis adeo

genus prædictionum per verba.

Oic. 3. 4. lla. 8. 1.

lra. 11. 6, 7.

Explicatur duplex Grotii sententia; prior qua statuitur universis de Christo Prophetiis duplicem inesse sensum; primum, qui ad historiam temporis quo edita sunt, referendus sit; secundarium, qui ad Christum referendus sit.

Zach. 11. 13.

Zach. 9. 9.

Psal. 68. 14.

Psal. 21. 18.

19.